N°. 2059. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 31 JANUARIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst, meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 30 Januarij.

De *IJsselbode* schrijft de volgende lezenswaardige beschouwing over den Oosterschen Oorlog:

»Met elken dag wordt het waarschijnlijker dat eene worsteling tusschen de groote mogendheden van Europa op handen is. Zelfs de optimisten geven de hoop op het behoud van den vrede verloren. Na een wapenstilstand van 38 jaren schijnt het, dat eene botsing onvermijdelijk is geworden.

»Wij willen geenszins vooruitloopen op de gebeurtenissen en de gevolgen voorstellen, die uit deze botsing ontspringen kunnen. Die gevolgen zijn onberekenbaar; en is eenmaal de oorlogsfakkel gezwaaid, het is niet te voorzien hoe verre de brand zich kan uitstrekken bij de ontvlambare stoffen, die allerwege in Europa zijn opgehoopt. Hongarije, Polen, Italie zijn, ja, bedwongen, maar hoe vele duizenden staan niet heimelijk gereed om op het eerste sein den ouden strijd te hernieuwen? Zoo de kansen voor een oogenblik gunstig schijnen zal men welligt eene hernieuwing zien van den tuimel van 1848.

»Maar zooverre willen wij niet op de gebeurlijkheden vooruitloopen. Wij willen alleen opmerkzaam maken op den zin en de beteekenis van de dreigende worsteling in den omvang waartoe zij zich tot nu beperkt.

»Een geschil tusschen Rusland eenerzijds en Turkije van de andere zijde heeft *op zich zelf* weinig wat de sympathie van de beschaafde natien van het Westen kan wekken. De Turken zijn een vreemd bestanddeel in het christelijk Europa, en sedert langeren tijd zijn wij gewoon geraakt het Ottomannische rijk te beschouwen als neigende tot verval en als alleen staande gehouden door de ijverzucht van de groote mogendheden. Ja, niet onnatuurlijk kwam de wensch voor, de Turken voor goed uit Europa gebannen te zien, en die schoone landen, welke zij nog bezet houden, als een Christenstaat in het Europeesch verbond te zien optreden. De drie millioen Turken die in Europa omtreeks 10 of 12 millioen Christenen overheerschen kunnen weinig aanspraak maken op onze deelneming of onze genegenheid. En wanneer de Russische keizer de rol wilde op zich nemen om de Turken te verdrijven uit Europa en de volken, die zij beheerschen, van hun juk te verlossen, waarlijk hij zou wegens zoodanig voornemen, door de beschaafde natiën, die buiten belang zijn, niet worden gewraakt.

»Maar uit dat oogpunt doet zich de nadere worsteling niet voor. Er ligt daaraan een veel dieper zin ten gronde; zij heeft veel grooter beteekenis; en ik meen, dat ieder, die den wensch naar vooruitgaande beschaving der wereld in het hart draagt, bij eenig nadenken zal moeten toestemmen dat het voor de veiligheid van Europa volstrekt noodig is, dat de Russische overmoed bij tijds en voor goed worde gefnuikt. Ook wij Nederlanders, hoezeer wij geen belang hebben bij het geschil en hoezeer wij onze sympathie aan de Turken niet schenken kunnen, moeten hopen, dat de Russische magt het hoofd stoote en vernederd worde.

»Ziet, het is geen ijdele waan der Westersche volken, die hun sedert jaren naar den steeds aangroeijenden Russischen kolossus deed wijzen als naar een dreigend onweer, dat met stormen en orkanen boven hun hoofd zou losbarsten. Het Russische volk, half beschaafd, maar door eene standvastige politiek onder militaire tucht gebragt, is een geducht werktuig in de hand van een veroveraar. Eene publieke opinie bestaat in Rusland niet dan bij den adel en bij de geestelijkheid; de adelijken, die [illegible] allen tot den krijgsmansstand behooren, zijn uit [illegible] der zaak oorlogzuchtig; de geestelijken, die [illegible]zer hun opperhoofd eerbiedigen zijn, gewillige en [illegible]togtelijke handlangers, zoodra eene sluwe politiek [illegible] der godsdienst of liever der kerk in het spel weet te brengen, en zij oefenen een onmetelijken invloed uit op het volk, dat geene andere stem verneemt dan die [illegible]. Een zelfstandige middenstand, magtig genoeg om zich te doen gelden en ontwikkeld genoeg om een eigen oordeel uit te spreken, bestaat er in Rusland niet. Eenige duizende rijken, het bevel voerende over millioenen willooze werktuigen; een tal van officieren aan het hoofd van een ontelbaar leger gedresseerde soldaten, — zietdaar het Russische volk.

»En aan het hoofd van dat volk een heerschzuchtig gouvernement, dat uit eene overgeërfde politiek geene andere rigting kent dan zich uit te breiden en alles aan zijnen wil en zijnen invloed te onderwerpen. Was de magt aan den wil geëvenredigd — nu reeds regeerde de Czaar van Rusland over geheel Europa tot aan de boorden van den Oceaan.

»Gelukkiglijk, heeft de westersche beschaving een niet zoo ligt te vernielen dam opgeworpen. De tijden zijn voorbij, dat horden barbaren beschaafde rijken konden overstroomen. Thans moet men geregelde legers aanvoeren; ontelbaar geschut weten te rigten, om vesting bij vesting te veroveren en zich in het open veld tegen strijdvaardige natiën staande te houden. Geen overmagt van menschenhanden beslist meer, maar krijgskunst en verfijnde oorlogsmiddelen. En, hoe magtig de Russische Keizer binnen zijn eigen rijk zijn moge, het is niet waarschijnlijk, dat hij legers zou kunnen organiseren en over de grenzen brengen, die voor de grootere westersche Staten gevaarlijk waren.

»Maar een anderen weg vervolgt Rusland met onvermoeid streven. Sedert Peter de Groote met eigen hand de bijl zwaaide, is de toeleg om eene zeemogendheid te worden in Rusland inheemsch. Slechts als eerste zeemogendheid is er kans van slagen om den Russischen invloed over geheel Europa uit te breiden. Maar daartoe is geene mogelijkheid zonder het bezit van Constantinopel, zonder het bezit van de zeeëngten, die de Zwarte Zee met de Middellandsche verbinden. In het Noorden heeft Rusland zijne havens aan eene binnenzee, die zes maanden en langer in het jaar door het ijs onbevaarbaar is; eene binnenzee, [illegible] en waartoe de toegang door vreemde mogendheden kan worden afgesneden. Daarom heeft ook Rusland zijne voornaame maritime krachten in de Zwarte Zee ontwikkeld; maar wat baten zij daar om invloed naar buiten uit te oefenen zoolang de Bosphorus gesloten blijft? Het bezit van Constantinopel, of de onbeperkte invloed in Turkije, die dit land als een willoos werktuig aan Rusland onderwierp, opende den weg naar de Middellandsche zee, en zou Europa door den Russischen reus, van het Noorden tot het zuiden doen omvademen, welligt spoedig doen verstikken.

»Binnen vijftig jaren is Europa republikeinsch of kozaksch — zeide Napoleon. Zijn heldere blik deed hem voorzien, dat er noodwendig eene worsteling tusschen de westersche beschaving en den Russischen knoet moest komen; dat de twee beginselen van vrijheid en onafhankelijkheid en van despotisme en overheersching noodwendig in botsing zouden moeten komen. Wij zien een aanvang van die worsteling. De poging van Rusland, om Turkije aan zich te onderwerpen, zou, als zij gelukte, aan dat rijk een vreeselijk overwigt geven, het in eene voor de veiligheid van Europa dreigende stelling plaatsen. Eenige jaren lang de voeten in de Middellandsche zee vastgezet — en wij zouden niet meer zeggen, dat Rusland ons uit het Noorden bedreigt — maar uit het Zuiden, of uit het Noorden en Zuiden te gelijk.

»Die poging moet worden verijdeld. Engeland kan niet dulden, dat Rusland eene zeemogendheid worde, en gelukkig zien wij Frankrijk eene lijn trekken in dat verzet tegen het dreigend despotisme. Het is een zeer gelukkig verschijnsel het Fransche keizerrijk te ontmoeten in een bondgenootschap vóór het beginsel van vrijheid. De toestand van Europa zou ligtelijk hebben kunnen medebrengen, dat het despotisme tijdelijk op Frankrijks hulp had mogen bouwen. Maar de gangen der politiek hebben, wat een jaar geleden naauw denkbaar scheen, verwezenlijkt en eene toenadering tusschen Engeland en Frankrijk bewerkt. Daar staan zij verbonden — schijnbaar om Turkije te beschermen; maar denkt men dieper na, wezenlijk om een strijd te voeren tegen dreigende overheersching; zij staan dáár als vertegenwoordigers van het levensbeginsel der westersche beschaving — staatkundige vrijheid en onafhankelijkheid — tegen het beginsel van despotisme en overweldiging. De banier der vrijheid tegenover den knoet, die Europa bedreigt.

»En wie zal niet wenschen dat in dien strijd de zege aan de vrijheid verblijve? Laten de Turken verjaagd worden — maar bovenal Ruslands magt gefnuikt. God geve, dat dit pas begonnen jaar, vóór het ten einde is, die uitkomst opleveren."

De *Nederlandsche Stoompost* schrijft het volgende over de groote waarde van Vlissingen, als immer toegankelijke haven voor zeeschepen.

»Nu de winter ons schijnt te verlaten, achten wij het in het algemeen belang wenschelijk, een blik te slaan op de beweging der zeeschepen, welke sedert de laatste vier weken van de haven en reede van Vlissingen gebruik maakten.

»Het is misschien voor den vreemde van eenig belang vooraf te doen gaan, dat deze haven zich bevindt aan den mond van de Schelde, ten zuiden van het rijke en zeer bevolkte eiland Walcheren, welk punt reeds van de vroegste tijden, doch vooral later, algemeen de aandacht verdiende. Het verschil tusschen hoog en laag water kan op 45 palmen (decimeters) gerekend worden, terwijl geene zoogenaamde zeebrekers de haven beschermen, omdat deze aldaar volstrekt onnoodig zijn. Men vindt onmiddelijk voor haar eene diepte beneden laag water van 33 op 40 ellen (meters). Met een woord de natuur verleent aldaar, hetgeen men elders met millioenen schats heeft moeten daarstellen.

»De haven is slechts door twee rivieren of zeearmen van weinig omvang van het vaste land gescheiden. Eene dier rivieren stelt men zich voor af te sluiten, waarmede bereids is aangevangen en waardoor eene aanzienlijke massa land zal aangewonnen worden, terwijl de andere, als zeer eng zijnde, des noodig door eene brug kan gepasseerd worden.

»Z. M. de Koning heeft eene voorloopige concessie verleend voor eenen spoorweg van voornoemde haven naar de Duitsche grenzen, welke in minder dan vijf uren zal worden doorloopen; de onderhandelingen daarover zullen dus spoedig worden voortgezet, als zijnde het waarborgkapitaal, daartoe vooraf vereischt, bij het Gouvernement overgebragt.

»De kosten van dok en schutgelden zijn zeer gering; een der grootste koopvaarders, met 50 a 60 palmen (decimeters) diepgang, betaalt slechts 100 gulden of 200 fr. De hulpvaardigheid jegens vreemden laat aldaar niets te wenschen over en voor de veiligheid wordt de meest mogelijke zorg aangewend.

»De vraag of de haven van Vlissingen, zoo gunstig gelegen, geene verbetering zoude behoeven, meenen wij bevestigend te moeten beantwoorden, doch dat gene, wat de natuur alhier aan menschenhanden overliet, zal welligt spoedig kunnen worden aangevuld.

»Opmerking verdient het, dat toen de scheepvaart aan alle plaatsen gestremd was, op den 12 Jan. ll., Z. M. schooner Brik *Banka*, Kapitein-Luitenant ter zee Tichelman, ter reede van Vlissingen is gekomen."

Men leest verder in den *Ned. Stoompost*:

»De Pruissische maatschappij, aan welke in Pruissen concessie werd verleend, om een spoorweg van Crefeld naar de Nederlandsche grenzen in de rigting van Nijmegen aan te leggen, zal eerlang [illegible] vraag bij onze Regering doen om vergunning, ten einde dien weg ook op Nederlandsch grondgebied tot aan Nijmegen voor hare rekening tot stand te brengen. Men vleit zich, dat vervolgens de aansluiting eener lijn van Nijmegen naar 's Hertogenbosch en Breda niet zal achterblijven, terwijl men in Duitschland het plan opgevat heeft, om er eene van Keulen naar Zwitserland door te trekken.

»Moge dan tevens eene nog verdere uitbreiding van het spoorwegnet in Nederland zich niet te lang laten wachten, want onze handel schijnt er reeds maar al te veel de nadeelen van te ondervinden, dat wij in dezen niet op gelijken voet met de ons omringende landen staan.

»Naar men verneemt, zijn alle hinderpalen, welke de daarstelling van een ijzeren spoorweg van Middelburg naar Venlo in den weg stonden, thans uit den weg geruimd, zoo dat tegen de aanstaande Lente de werkzaamheden vermoedelijk zullen aanvangen. De borgtogt groot *f* 500,000 zou door de maatschappij Dubois-Nihoul ge-

stond zij er reeds druk was men aan het plannen maken, om den spoorweg tot Maastricht te laten doorgaan.'

Men schrijft ons uit Weesp:

»Tot mijn genoegen kan ik u berigten, dat ook hier ter dezer stede eene inrigting tot opvoeding en onderwijs voor katholieke meisjes uit den gegoeden burgerstand, onder de leiding van de dames van Werkhoven en C°. tot stand is gekomen. 't Heeft wat in gehad die hier zoo onmisbare en veelbelovende inrigting gevestigd te krijgen; wat maar in 't werk gesteld kon worden, werd beproefd om hare vestiging tegen te houden. Doch eindelijk is dan toch de tegenstand gelukkig overwonnen en kunnen wij ons geluk wenschen dat er eene gelegenheid te meer geopend is ter godsdienstige en maatschappelijke vorming van onze aanstaande huismoeders. Moge, wat te verwachten is, de thans hier daartoe opengestelde gelegenheid even rijke vruchten afwerpen, als die andere instellingen van opvoeding en onderwijs, die, in andere steden, onder Gods zegen, met den gelukkigsten uitslag, door de dames van Werkhoven en C°. bestuurd worden.

»Naar ik verneem is het kostgeld voor eene pensionnaire in de nieuwe inrigting gesteld op *f* 200. 's jaars. Overigens zullen eerstdaags prospektussen betreffende de nieuwe school verkrijgbaar zijn aan de inrigting zelve, bij den Zeer Eerw. Heer G. Kok, pastoor te Weesp, en bij den Zeer Eerw. Heer F. J. Hanraadts, pastoor te Amsterdam."

De Rhijn bij Keulen, alwaar geen ijs meer wordt gezien, is sedert gisteren 2 duim gedaald. Te Coblentz was de rivier met ijsschotsen bedekt; de Moezel voerde echter geen ijs meer af. Van St. Goar tot Oberwezel zit het ijs nog vast; hier en daar met open vakken.

Te Hulhuizen was het water gisteren 5 duim gerezen. De ijsbeweging te Zalt-Bommel heeft tot een eindelijk opbreken en doordrijven geleid; zoo ook in den nacht van den 26sten op 27sten te Hellsuw. Te Vuren is het ijs nog vast; te Dalem was geringe ijsgang. Grootendeels echter is de Waal boven Gorinchem open en het ijs afdrijvend. De waterstand te Gorinchem was heden morgen ten 10 ure 4.25 el O. N. P. De Oude Merwede is open tot Dordrecht; de Noord is mede van ijs bevrijd.

Op den Neder-Rhijn is het ijs ingekort tot den Loowaard; daar beneden zit het nog vast, doch met vergrooting der open vakken en met gedurige beweging voor Wijk bij Duurstede. Beneden Ameiden is de Lek open.

Te Arnhem was het water in het laatste etmaal 4 duim gevallen, te Westervoort 4 duim gerezen. Op beide plaatsen werd de rivier te voet gepasseerd.

Z. M. heeft bij besluit van 24 Januarij 1854 benoemd: tot plaatsvervangend kantonregter te Druten, G. J. Kolfschoten, burgemeester der gemeente Wamel; en tot griffier bij het kantongeregt te Berlicum, Mr. J. Klasing Schonegevel, advokaat te Dockum.

Gisteren is de horizontale windmolen op het Roeterseiland ingestort, waardoor een dak van eene daarbij staande loods is verbrijzeld. Vier mannen, die in de loods werkzaam waren, zijn zonder eenig letsel er uit gekomen.

Gedurende de maand Oktober 1853, is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen de som van *f* 668,749.14½. De opbrengst over de tien eerste maanden van het jaar bedraagt: *f* 5,956,103.10½. Hieronder zijn echter begrepen: aan regten op gouvernementsprodukten *f* 1,156,625.10½, aan teruggebetaalde regten *f* 89,943.15. Zuivere opbrengst *f* 4,709,534.10½.

Over de tien eerste maanden van 1853 is minder ontvangen dan over dien tijd in 1851 *f* 700,839.21½ en minder dan in 1852 *f* 460,983.42.

LUXEMBURG, 25 Jan. Alhier ziet men met blijde hoop de spoedige terugkomst van bisschop Laurent te gemoet. Niet meer als Apostoliesch Vikarius, maar als bisschop van Luxemburg, zal de waardige kerkvoogd alsdan door de geloovigen zijns bisdoms begroet worden, althans naar het geene brieven uit Rome ontvangen verzekeren. Wordt zulks bewaarheid, dan herleeft het gansche katholieke Luxemburg en een gansch katholiek land zal niet langer als eene missie worden beschouwd, gelijk slechts een jaar geleden de verschillende nederlandsche provincien, die thans hare eigene kerkprovincien onder het aartsbisdom van Utrecht vormen, waartoe voortaan ook Luxemburg zal behooren.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Jan. De *Moniteur* behelst een keizerlijk dekreet, waarbij de nog ter beschikking zijnde soldaten van de tweede helft van het kontingent voor 1854 worden opgeroepen, ten einde de ruimte aan te vullen, veroorzaakt door het ontslag, verstrekt aan de manschappen, wier tijd geëxpireerd was.

Men leest in de *Patrie*:

»Het gerucht heeft zich verspreid, dat er den 20 een hevig gevecht heeft plaats gehad bij Kalefat, en dat de uitslag geheel in het voordeel van de Turken is geweest. Wij gelooven dat deze tijding juist is.

»Men verzekert ook dat de Turksche troepen twee eilanden in den Neder-Donau op de Russen veroverd, en dat zij een der bruggenhoofden, door de Russen opgeworpen, vernield hebben, benevens de versterkingen.

»Uit Petersburg wordt gemeld, dat de minister van oorlog op hoog bevel vertrokken was, om het Finlandsche korps in oogenschouw te nemen, waarover hij het opperbevel voert.

»De tijding dat de vereenigde eskaders in de Zwarte Zee met de Russische vloot zouden zijn slaags geraakt, en dat de Russen daarbij 14 schepen, en de gekombineerde vloot slechts twee, de Fransche vlag voerende, zouden verloren hebben, wordt nog niet nader bevestigd."

— De korrespondentiën uit Konstantinopel berigten dat een Russisch eskader van wege de vereenigde vloten bevel heeft ontvangen, om zich op 30 mijlen afstand van de Turksche kust verwijderd te houden.

Omtrent de plaats waar de Russische vloot zou geankerd zijn, luiden de opgaven, als naar gewoonte, verschillend.

Men wil te Konstantinopel, dat het vertrek des Sultans naar Adrianopel zal vervroegd worden, en dat de generaal Barguay d'Hilliers hem derwaarts zal vergezellen.

— De *Gazette du Midi* geeft de volgende tijdingen uit Piemont:

»Men spreekt voortdurend van de opheffing van verscheidene Piemonteesche bisdommen en eene groote vermindering op het budget der eerediensten. Het is bovendien stellig dat de wet op het burgerlijk huwelijk, in den loop der zitting aan de Piemonteesche Kamers zal worden voorgesteld. Men zegt dat, in afwachting daarvan, een gewezen raadsheer van het hof van kassatie, Mr. Costa della Torre, die veroordeeld werd wegens het aanvallen van het eerste wetsvoorstel, gemeenschappelijk met den graaf della Margarita, oud-minister van Buitenlandsche Zaken vóór 1848 en een der hoofden van de godsdienstige en monarchieke partij een dagblad zal oprigten.

»Eene oorspronkelijk ministerieele korrespondentie hergeeft bovendien het gansche denkbeeld van den eersten minister, door te zeggen dat de heer de Cavour, een degelijk voorstander is van de geheele afscheiding van de Kerk en den Staat. Het is goed te weten dat de Heilige Stoel nimmer tot zoodanige radikale scheiding is toegetreden. Die scheiding is nooit aangenomen geworden, of heeft men zich er aan onderworpen, dan was zulks in niet katholieke Staten, ter voorkoming van een grooter euvel, de overheersching van eene heterodoxe magt over de katholieke instellingen. Overal elders, in alle op christelijke grondstellingen gevestigde Staten, veroordeelt de H. Stoel het vermeende grondbeginsel der scheiding van burgerlijke en kerkelijke wetgeving, als een bron van konflikten en rampen."

— Men leest in *l'Echo de l'Orne*:

»Een ongeluk, waarvan de gevolgen noodlottig konden zijn geweest, heeft onlangs plaats gehad en de gemeente Lignerolles gedurende eene gansche week in angstige bekommering gehouden.

Wij laten hier het woordelijk verhaal volgen van hem wien het ongeluk getroffen heeft:

»Maandag, 2 Januarij, vertrok ik van Mortagne, zoo begon de man, genaamd Guillereau; het was vier ure des namiddags; ik was naauwelijks een kwartieruurs van huis, en de weg derwaarts was bedekt minstens met een Ned. el hooge laag sneeuw. Om mijnen weg te verkorten, nam ik een pad, waar langs ik meermalen gegaan was; de sneeuw viel in groote vlokken en verblindde mij; ik wist dat in mijne nabijheid eene gipsgroeve was, doch ik meende ze reeds voorbij te zijn. Eensklaps zinkt de grond onder mijne voeten weg, ik val en voel geen vastheid onder mij dan ter diepte van twaalf of vijftien el (mêtres); ik was in de opening dier gipsgroeve gevallen, en de sneeuw, die nu boven mij een soort van plat vormde, had mij belet de opening te bemerken.

»In mijn val verloor ik mijne bewustheid en ik weet niet hoe lang ik in dien toestand bleef; toen ik tot mij zelven kwam, voelde ik eene hevige pijn aan de borst, en mijne regter hand was diep gekorven. Ik verloor echter mijne tegenwoordigheid van geest niet, vermoedende dat men mij spoedig zou te hulp komen.

»Helaas! twee dagen vervlogen in die hoop. De honger was gekomen, ook de dorst. Den honger vergat ik echter; den dorst leschte ik met de sneeuw die viel en met... wat men raden kan.

»Den derden dag, 's Woensdags, bemerkte ik met ontzetting, dat de sneeuwkorst, die de opening der gipsgroeve bedekte en waarin mijn val een gat had geboord, wederom gesloten was; ik ontving geen daglicht meer; ik achtte mij verloren. Ik dacht aan mijne kinderen, ik heb er zeven, waarvan drie klein.

»De gipsgroeve waarin ik verzwolgen was had twee breede ruimten, welke ik doorwandelde ten einde mij voor verstijving te behoeden.

»Toen ontstond een denkbeeld in mij: ik meende met mijn mes in den wand mijner gevangenis treden te kunnen maken als een trap en daarlangs de oppervlakte van het veld te bereiken. Ik begon mijn plan ten uitvoer te brengen; bereids had ik twintig treden gemaakt in het gips dat voor mijne pogingen zwichtte; ik was niet verder meer dan twintig treden van de oppervlakte; reeds bespeurde ik het daglicht.... toen eensklaps mijn mes tegen de rots stiet.

»Wanhopig klom ik weer na beneden. Ik durf niet hopen, zeide ik bij mij zelven, voor Zondag verlost te worden; tot daartoe zal niemand in deze rigting komen. Trachten wij het leven tot Zondag te rekken.

»Ik nam dadelijk mijn besluit. Ik doorwandelde voortdurend de twee ruimten mijner gevangenis. Het deed mij goed; ik riep vaak, zooveel mij mogelijk was, trouwens zonder gehoord te worden. Ik nam tot zitplaats een blok gips en als ik niet wandelde of riep, bragt ik slapeloos den tijd door en telde de uren en dagen. Na verloop van drie dagen voelde ik geen honger meer, maar ik had den dorst te bestrijden, dien ik leschte met het water dat langs de wanden der gipsgroeve droop en ik aanvankelijk zorgvuldig in mijnen hoed ving; later in de gaten die ik met mijn mes in den grond boorde.

»Eindelijk kwam de Zondag, de zoo ongeduldig gewachten dag, en wiens nadering mijn moed ondersteund had. Van des ochtends vroeg hield ik het oor gespitst. Ik hoorde de kerkklok zeven ure slaan, vervolgens acht, toen negen, maar niemand naderde; eindelijk hoorde ik het elf ure slaan; daarop eene stem, eene mij goed bekende stem, die van een mijner kinderen. Ik kan u de gewaarwording niet beschrijven, die ik gevoelde. Hier ben ik; mijne arme jongen! hier ben ik!... haal hulp! haal hulp!... En ik dankte God.

»De knaap ijlt naar Lignerolles, de kerk binnen waar de dorpelingen zijn vereend, roept om hulp en allen spoeden zich naar de gipsgroeve.

»Op mijn verzoek bezorgde men mij vleeschnat, dat mij werd neêrgelaten, vervolgens eene ladder en koorden, welke laatste mij nutteloos waren. Eenige oogenblikken later zag ik wederom het daglicht.

»Mijne zwakheid is gemakkelijk te begrijpen. Heden nogthans, dank zij de liefderijke zorg van Me. Vallée, die na mijne bevrijding, mij in hare woning heeft opgenomen, voel ik mij herleven. Maar wanneer zal ik aan 't werk kunnen gaan? »Ik weet 't niet.... en heb zeven kinderen..."

Guillereau is een man van acht en veertig jaar, breed van borst en schouders en van buitengewone ligchaamskracht; hij kon, 't is ongeloofelijk, na zulk eene langdurige onthouding van eenig voedsel, de ladder beklimmen zonder ondersteund te worden.

ENGELAND.

LONDEN, 29 Jan. Het antwoord van Engeland en Frankrijk op de vraag van den keizer van Rusland is gisteren aan den heer von Brunnow ter hand gesteld. Het zegt: »dat het niet in de bedoeling van Frankrijk en Engeland ligt om de Turken en Russen op gelijken voet te behandelen, maar dat beide mogendheden Turkije tegen Rusland zullen verdedigen."

DUITSCHLAND.

WEENEN, 27 Jan. De Russische kavallerie-generaal, de generaal-adjudant Graaf Orloff, is heden hier aangekomen, en is, naar men verneemt, de overbrenger van een eigenhandigen brief van den keizer van Rusland aan dien van Oostenrijk.

KEULEN, 29 Jan. De Prins Regent van Baden heeft de adressen der beide Kamers ten antwoord op de troonrede ontvangen. Ziehier de passage van het adres der Tweede Kamer betreffende de Kerkelijke quæstie:

»De verschillen ontstaan uit de willekeurige en tegen de grondstellingen der Staatsorganizatie strijdige handelingen van den Aartsbisschoppelijken Stoel, worden door ons te meer betreurd, daar de maatregelen, genomen ter bescherming der souvereine regten Uwer Koninklijke Hoogheid van de zijde der Kerkelijke overheid nieuwe handelingen hebben uitgelokt die, ware de gehechtheid der trouwe onderdanen minder sterk geweest, gemakkelijk aanleiding zouden hebben kunnen geven tot stooringen en ongehoorzaamheid aan de wetten. Schoon onbekendheid met de feiten of andere oorzaken de algemeene denkwijze omtrent die quæstie in ons land, op een dwaalspoor hebben kunnen brengen, de prijswaardige kalmte der bevolking en hare rustige houding hebben bewezen, dat ze de heilige zaken van het godsdienstig geloof voor elken aanval weet te vrijwaren. Die overtuiging put ze uit de weldaden waarvan de Kerk het voorwerp is geweest sedert de roemrijke regering van Karel Frederik; ze vindt die bevestigd door de verhevene woorden van Uwe Koninklijke Hoogheid, dat het geloof harer Katholieke onderdanen, haar even heilig is als dat van hare Doorluchtigheid zelve.

»Wij, de vertegenwoordigers van al de gewesten des lands, wij achten ons verpligt die overtuiging voor den voet des troons te brengen en tevens de bevestiging dat alom in het land, de innige liefde der onderdanen uwer

koninklijke hoogheid en hun onwrikbaar vertrouwen in hare geregtigheid, voor allen en in hare liefde, die alle klassen harer onderdanen omvat, in niets verzwakt zijn. De gedeputeerden der Tweede Kamer hopen met hetzelfde vertrouwen, dat de pogingen van het gouvernement uwe koninklijke hoogheid zullen leiden tot eene vreedzame schikking der bestaande geschillen op eene wijze, die den weldadigen invloed der geestelijkheid ondersteunt, zonder daarbij uit het oog te verliezen de eischen der waardigheid en regten der kroon."

Die taal zal niemand verwonderen; men weet hoe de Badensche Kamer is zamengesteld, en men is gewoon konstitutionneele Kamers feiten te zien schatten, geheel tegenstrijdig met de wezenlijkheid.

Wij weten niet of het Badensche ministerie in den steun dien de kamers het leenen, een reden zal vinden om op den noodlottigen weg voort te gaan, dien het betreedt.

— Freiburg 23 Jan. De hoop op eene spoedige oplossing den kerkquæstie is door de afgebroken onderhandelingen tusschen den Regent en den bisschop van Maints geheel ter zijde geschoven. De algemeene stemming is somber, wat ook de regeringsbladen beweren mogen, en de botsing wordt meer en meer in het maatschappelijk leven voelbaar. Thans wordt door de Regering een geschrift verspreid, ten titel voerende: Katholieken weest op uwe hoede! tegen het vroeger verschenen even zoo getiteld vlugschrift. Het is allerbeleedigends voor den Aartsbisschop, dien men er in een dwaalleeraar, een opruijer enz. noemt, terwijl de Katholieken gewaarschuwd worden zich niet van het ware katholieke — namelijk het Badensch-bureaukratiesch geloof te laten afvallig maken. — Eenige dagen geleden werd uit een tooneelstuk dat in den stadsschouwburg moest worden gespeeld, deze zinsnede: »mijn leven, mijn vermogen alles behoort den regent — maar mijn geweten en mijn hart, daarover beschik ik vrijelijk, daarover ben ik souverein," als voor den Staat gevaarlijk doorgeschrapt. De toneelspeelster die de rol vervulde waarin de woorden voorkwamen, uitte ze niet te min en werd den volgenden dag voor de policie geroepen en met *f* 10 boete gestraft. Zulke gebeurtenisschen behoeven geene kommentarien.

BERLIJN, 24 Jan. De vermeerdering der armoede in de stad Keulen begint hier in de hoogere kringen bezorgdheid te wekken en tracht men der meening voedsel te geven en die te doen gelden alsof de oorzaak van dat verschijnsel in de vorige bisschoppelijke regering en de kloosters te zoeken is. Vroeger bestonden vele kloosters die de armen spijzigden, daardoor nu zouden vrees voor den arbeid en zucht tot lediggang ontstaan zijn, die overgeërfd, de tegenwoordigen oorzaak der velen armen zijn. Dat zulke ongerijmdheid in kringen, [illegible] beter inzigt der zaken te verwachten heeft, geopenbaard is, [illegible] begrijpelijk; maar er bestaat nu eenmaal deze taktiek: Lieg maar voort, men gelooft er altijd iets van." Die logen schijnt dan nu ook weder verzonnen te zijn, om de Katholieke Kerk en hare weldadige instellingen, die thans van lieverlede te Keulen tot zegen der stad beginnen te herleven, in een verkeerd daglicht te stellen; immers, zulk eene ongerijmdheid is anders niet denkbaar, als men bedenkt dat in den tijd, toen de kloosters in vollen bloei waren, toen de verzorging der armen nog der kerk toebehoorde, het modern spook van het pauperismus volstrekt niet bekend was. Eerst met de opheffing der kloosters en toen onverschilligheid de godsdienst aanvankelijk uit hoogere, vervolgens uit lagere kringen begon te verdringen, toen geldwinnen het eerste gebod, werd en men den mensch naar het geld dat hij bezat waardeerde, toen eerst toonde zich het pauperismus. Men werpe een blik op de armen te Keulen en men zal bevinden dat het grootste deel er van vreemden zijn, die eerst na den bisschoppelijken tijd zich er gevestigd hebben. Velen zijn door den vestingbouw gelokt, maar verloren door het ophouden der werkzaamheden hun middel van bestaan. Een aanzienlijk deel der armen bestaat dan ook nu uit voor den arbeid onbekwaam geworden fabriekwerklieden, ook uit nakomelingen van ambtenaren, gepensioneerden en tot armoede vervallen handwerkslieden.

Men spore de armoede dier lieden na en men zal ontwaren, dat de oorzaken veelvuldig zijn, die het pauperismus hebben doen ontstaan; maar niet de kloosters, niet de vorige tijd, dien men den goeden pleegt te noemen, hebben daaraan eenige schuld, integendeel, zij hebben het zoolang mogelijk verwijderd gehouden gedurende hun bestaan en niet dan toen zij verdwenen, kwam het pauperismus te voorschijn. Vruchteloos zullen alle pogingen zijn om dat kwaad te verdrijven, zoolang niet met alle kracht daarheen wordt gestreefd, om de godsdienst te verheffen en het doel der menschen op iets hooger dan op het verwerven van aardsche goederen te rigten.

STADSNIEUWS.

In de 222ste Staats-Loterij zijn in de 4e Klasse bij de 1e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 5550 *f* 5000, N°. 4916 en 13040 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 30 Januarij.

OVERLEDEN (25 Dec.): A. Woutersz., 48 j. — (25 Jan.): C. S. Vis, wed. W. de Vries, 80 j. — (26 Jan.): A. Schoon, geb. Victor, 70 j.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		28 JAN. 4 u.	gebl.	30 JAN. 4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	59⅝	58⅞	a 59 1/16	59
Dito Dito	3	70¾	70½	70⅝	70⅞
Dito Dito	4	8[illegible]¼	8[illegible]½	87⅝	87⅝
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Haarlemmermeer	5				
O. I. Leening 1844	4	87⅝	87¼	87⅝	
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
België, Certifikaten	2½				
Dito	4½				
Dito *Rothschild*	2½	47½			
Frankrijk, Certifikaten	3				
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	101	100½	100⅝	
Dito A°. 1828—1829	5	101	100¼	100½	
Inschr. op 't Grootboek	6	67¾			
Dito Certifikaten	6				
Certifikaten te Hamburg	5				
Negot. 1831 en 1833	5	90	90		
Negot. 1840	4		84		
Dito *Stieglitz*	4		83⅛		
Dito Nieuwe	4				
Nieuwe Engelsche	4½	89	88¼	88½	
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1	18⅞	18⅝	18¾	
Nieuwe	3		40½		
Binnenlandsche	3	86	35⅝	35¾	
Cert. Coup. Sp. Com.		4¼	4 3/16	4 5/16	
Amortisable Schuld			4		
Portugal, te Londen	3	84¼	34 1/16	84¼	34 1/16
Dito Uitgestelde					
Weener Bank	5				
Dito	4				
Metalliek 1816—1852	5	67½	66¼	66⅝	
Dito 1847	2½	35⅛	34⅝	34½	
Dito 1851 en 1852	2½	85⅛	34⅝	84½	
Dito 1849	5	84	83¼	84	83½
Dito Letter B	5	84	8[illegible]	84	83½
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*					
Dito - 250 dito 1839					
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Polen, Obligatiën	4		73		
Aandeelen 1835					
Dito met Loting fl. 500					
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Peru, dito	4½		61	61¼	61
Grieken, te Londen	5				
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5				
Dito te Londen	6				
Dito Bank					
[illegible], te Londen	5				
Brazilië, te Londen 1824	5				
Dito 1843	5				
Grenada, dito à £ 100	2½				
Dito Uitgestelde			6 1/16	7 1/16	
Ecuador					
Mexiko, te Londen £ 100	3	92½	22½	22⅝	22⅝
Dito Onbepaalde	3	22¼	22¼	22¼	22⅝
Venezuela, te Londen	3½		26½		
Dito Uitgestelde	1				

De stemming was over het geheel flaauwer dan eergisteren, met tamelijk veel handel in de genoteerde fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 3/16	Livorno	2/m.	*f* 88½
»	zigt	» 56	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55 [illegible]	Petersburg	»	» 1.83
»	1/m.	» 55⅝	Weenen	6/w.	» 27½
Madrid	3/m.	» 242	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 242	Frankfort	»	» 98½
Seville	»	» 239	Hamburg	2/m.	» 35⅛
Bilbao	»	» 240	»	zigt	» 35⅛
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11.52½
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11.62½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 28 Jan. Belg. leen. 2½ pc. —, 1840, 1842 4½ pc. —; 1852, —; Spanje 1—3 pc. 18½g; Binnenl. 3 pc. 36⅞p; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 70½p.

PARIJS, 28 Jan. Fransche 3 pc. 68.85; 4½ pc. —.—; 3 pc. Spanje 36; id. 1 pc. —; 4½ pc. België —; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 —.

MADRID, 25 Jan. Spanje 3 pc. 38¾; 1 pc. 19⅝; Comité-Bewijzen —; Passive —.

LONDEN, 30 Jan. Consols 90⅝ a 90¾; 3 pc. Spanje buitenl. 39⅝ a —; 1 pc. dito 18¾ a 19¼; Comité-Bewijzen 4 a ; Passive 4 a —; Rusl. 5 pc. 105 a —; 4½ pc. dito 89 a ; Holl. 4 pc. 91½ a —; 2½ pc. 60½ a 61½; Braz. 96 a —; Peru 4½ pc 66 a —; Gren. uitg. 6½ a ; id. werk. 18½ a —; 3 pc. Mexiko 23¼ a 23⅝; 4 pc. Portugal 37 a 39; Ecuador 4 a —; Wissel op Amst. —.—; Weenen 3/m. —.—; Hamburg 3 m. —.—.

WEENEN, 28 Jan. Met. 5 pc. 90¾; id. 4½ pc. 80⅝; Bank-Aktien —.—; Wissel op Londen 12.16; Amst. —.—; Parijs 148; Goud 31; Zilver 24¼.

BERLIJN, 28 Jan. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; 4½ pc. Rusland 88; 5 pc. 104.

HAMBURG 28 Jan. Spanje 3 pc. 34⅝; id. 1 pc. 18¾; Sardinië 5 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Amst. —.—; Weenen —.

FRANKFORT, 28 Jan. Met. 5 pc. 71½; 3 pc. Spanje binnenl. 36½; id. 1 pc. 19 3/16; Wissel op Londen 3/m. —.—; Parijs —; Amsterdam —.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 30 Januarij.

GRAANMARKT.

Tarwe: Poolsche bij partij lager afgegeven; roode onveranderd: 131 ℔ Rostocker *f* 485; 130 ℔ Lubekker *f* 490; 132 ℔ Kubanka *f* 452; 130 ℔ b. Pools *f* 500 partij; 132 ℔ witb. dito *f* 530; 128 ℔ b. dito *f* 500, 506; 129 ℔ dito *f* 500.

Rogge onveranderd; 113 ℔ b. gedroogde *f* 312.

Garst slap: 111 ℔ Deensche *f* 270.

Haver zonder handel.

Boekweit als voren, 123 ℔ Amersf. *f* 290; 120 ℔ Vriesche *f* 280.

Koolzaad. Fransch 65; Rostock 62 £. Op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. 65½ £. *Lijnzaad* een doen: 103.6 ℔ Archangel *f* 295, 103/4 ℔ *f* 290. *Raapolie* op 6/w. *f* 40¼. Vliegend *f* 39¼, 9; 1°. Mei ek. *f* 38½; Sept. *f* 36½; Oct. *f* 36½; Nov *f* 37; Dec. *f* 37. *Lijnolie* op 6/w. *f* 32; Vliegend *f* 31. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39½; Vliegend *f* 38.

LONDEN, 2 Jan. KOFFIJ. De prijs van *Native Ceylon* blijft staande op 48 s. a 49 s. 6 d. voor zeer ordinair tot goede soort. Bij het sluiten der markt waren de prijzen iets vaster en verscheidene partijen zijn onder de hand tot 49 a 50 s. voor goed tot fijn ordinair verhandeld. *Brazil* 51 s. voor afgebleekt. Zeilende partijen zonder omzettingen.

SUIKER. *Ruwe.* Van *Fernambuc* zijn 2 ladingen bruin in zakken tot 21 s. 6 d. a 21 s. 9 d. verhandeld. *Havana* zonder omgang. — *Geraffineerd.* Hollandsche Crushed ferm, prijshoudend.

RIJST. De markt blijft kalmer, ofschoon de omzet gedurende deze week zeer levendig is geweest. Zeilende zijn afgedaan 2 ladingen Madras tot 15 s. 3 d. benevens eenige partijen *Benguaalsch* tot 16 s. 3 d. a 16 s. 6 d. Goed middel *Java* 16 s. 6 d. a 16 s. 9 d.

THEE. Met weinig kooplust. Gemeene Congo 1 s. 1 d. te bekomen.

TALK. Tengevolge van groote omzettingen op speculatie was de dobbering der prijs zeer groot. *Petersburger* in loco betaald met 64 s. 9 d. en heden staat de prijs op 62 s.

GRAANMARKT. Tarwe en Garst slap. Haver met geringe omzet.

VEEMARKT. Onveranderde prijzen met weinig handel in Runderen, Schapen en Kalveren zijn grif verkocht. Varkens onveranderd.

BOTER zeer overvloedig en lager; fijne Vriessche 100 a 102 s., mindere 86 a 98 s. — KAAS gevraagd; Edammer 48 a 56 s.; Goudsche 44 a 51 s.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 30 Jan. Het schip Borneo, kapt. C. C. Hassen, v. Batavia n. Rotterdam, is, volgens brief van Brouwershaven, v. d. den 22sn. [illegible] aldaar, waar het binnengeloopen, hebbende op den Banjaard gezeten en lekkende, [illegible] ten; is op de Slikken gezet en is men onmiddelijk begonnen de lading te lossen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 28 Jan. A. L. B. Wendt, Albion, Bahia.

HELVOET, 28 Jan. E. Vonk, Neerlands Koningin, Batavia, l. v. Brouwershaven, gesleept door de stoomboot Zuiderdijk. — A. Lumley, Blundell, Batavia. — E. G. Potjewijd, de Vrede, Nickerie, l. v. Brouwershaven. — L. S. Wieringa, d'Ommelanden, Odessa, l. v. dito. — 29 Jan. J. Muller, Mappa, Batavia, l. v. de Kaap de Goede Hoop.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 11en Dec. op 33° 27' Z. Br., 29° 26' W. L. Susanna Geertruida, kapt. D. Steenveld Szn., v. Batavia n. Amsterdam.

Den ..., op 44° N. Br., 12° W. L. Stad Schiedam, kapt. T. Wulp, v. Amst. n. Batavia.

BOEKBEOORDEELING.

Volks-almanak voor Nederlandsche Katholieken in het jaar des Heeren 1854. *Bijeengebracht door* Jos. Alb. ALBERDINGK THIJM en H. J. C. VAN NOUHUIJS. *Te Amsterdam bij* C. L. VAN LANGENHUIJSEN.

III.

De proza-bijdragen in dezen Almanak beslaan verreweg de grootste en beste plaats.

De uitvoerige en met veel zorg bewerkte [illegible] wordt gevolgd door een »Iets wegens den Almanak." In dit stukje vindt men beknopt en bevattelijk de tijdrekening en de verschillende benamingen die het aanneemt, verklaart. Dat alles is nu wel niet nieuw en zeker aan de meeste der lezers bekend, maar het heeft zijne waarde, vooral in dit moment van vernieuwde hartstogtelijk woeste uitvallen (gelukkig altijd nog op het graauw papier der protestantsche volksblaadjes) tegen het Katholicismus en zijne domheid op het wetenschappelijk gebied.

Onze tegenstanders schijnen niet sterk van geheugen te zijn, althans vergeten te hebben, dat de tijdrekening, die ook zij volgen, reeds van oudere herkomst, sinds de dagen van Paus Gregorius XIII, katholiek is, en het denkelijk wel blijven zal. De heidensche wereld berekende hare dagen naar het stelsel van Julius Cæsar, doch in dit stelsel waren onnaauwkeurigheden overgebleven, die op de lange baan groote verwarring zouden gebragt hebben in de tijdrekening »en — gelijk de auteur te regt opmerkt — wij zijn het aan de Katholieke

Kerk verpligt, dat die verwarring niet alleen hersteld is voor het verledene, maar ook voor het toekomende genoegzaam naauwkeurig is geregeld. Ja, aan die Kerk welke wij nog hedendaags door hare vijanden, opgevoed in vooroordeel, haat en wederstreving jegens haar hooren lasteren als eene onderdrukster en tegenstreefster van wetenschappen, zedelijke ontwikkeling en beschaving, daar het juist zij is, die aan hare taak beantwoordende, dit alles bevordert als gepast en nuttig voor 's menschen hoogere bestemming."

Het gedachteloos Protestantismus, dat wederom woedend van ijver de lang verzande havens uitdiept, waar zijn ontredderd geloof verzonken ligt, en dat met het opgegraven ontuig links en regts naar de H. Kerk en haar Stedehouder gooit, mogt wel eens tot bedaren komen en bezinnen, in hoe menigerlei opzigten het nog aan der Pauzen wetten is onderworpen, en wil het nog een poos staande blijven, zich *moet* onderwerpen. »Mij is alle magt gegeven in hemel en op aarde," — zegt Christus; nu, de Kerk oefent die magt in Zijnen naam uit, zoodat alles wat in de ruimte en den tijd zich beweegt, aan haar, regtstreeks of zijdelings, gewillig of tegenstrevend, gehoorzamen moet. Voor ruim zestig jaren, toen de reformatie tot haar vol bewustzijn en geheel ontwikkeld leven, tot revolutie, was gekomen, is het gebleken. De revolutie wierp de geheele maatschappelijke orde omver, zij tastte zelfs de bestaande tijdrekening aan, en ware het niet, dat de maatschappij, in haren doodsangst, de aloude katholieke fondamenten van onder de brandende puinhoopen weder had opgegraven, de volkeren van Europa zouden in het hollen niet hun einde hebben gevonden. Nog altijd ziet men die worsteling der revolutionnaire wanorde tegen de katholieke orde voortduren, maar telkens meer grond verliezen. Ook in ons vaderland vertoont zich dat verschijnsel op zeer verkleinde schaal en als het overal elders reeds heeft uitgediend. Onze anti-katholieke partijen staan in dit opzigt wel wat gelijk met de Chinezen, die niets oorspronkelijks weten voort te brengen, maar slechts den buitenlander naäpen. Wij weten »wat zot figuur die partijen in de jongst verloopen maanden gemaakt hebben, en hoevelen hunner nog dagelijks hunne zwakke zijde bloot geven door »ten koste van wat deugd of heiligheid het zij," zich te willen meten met het onwinbare Katholicismus. Wat wonden en builen heeft het »doode en levende" Christendom onzer vijanden zich niet reeds gestooten bij de magtelooze pogingen, om door de omperkingen der katholieke wereldordening heen te breken, die het aannemen moet, en zonder welker tijdrekening het zelfs zijn snel voortvliegende en [illegible] niet kan stellen.

Wij achten uit dien hoofde het »Iets wegens den Almanak" geene onverschillige bijdrage, en zulks nu nog te meer, wijl ze onmiddellijk gevolgd werdt door »het kerkelijk jaar". Is dit toevallig? of hebben de verzamelaars gevoeld welk een treffende overgang het vormde, welk eene opklimming tot hooger orde, ja de hoogste, na verwijld te hebben bij den burgerlijken kalender, terstond het oog te vestigen op den mystieken kalender van het kerkelijk jaar, dat zijne dagen niet naar de sterren, maar naar de mysterien der openbaring in het vleesch van den Schepper en Heer der sterren regelt.

De heer Van Nouhuys, reeds voor dat deze Almanak in het licht verscheen, door den dood uit ons midden weggenomen; had, gelijk men weet, zich ten taak gesteld, om telken jaren de rubriek der »Mengelingen" te openen met eene bijdrage meer bepaald zich bewegende op godsdienstig terrein of ontleend aan het leven der Kerk. Die taak was schoon en veelomvattend. In 1852, de eerste jaargang van dezen »Volks-Almanak", gaf hij »de Heiligen der groote litanie", in 1853 »de heilige Mis" en thans »het Kerkelijk jaar."

Het spreekt bijna van zelf, dat dit zoo grootsche en onuitputtelijk rijke onderwerp hier slechts zeer even en als bij wijze van inleiding kon worden aangevoerd. De heer van Nouhuys heeft zulks begrepen, en na eene korte aanstipping van de voornaamste dagen, die de Kerk in haren gewijden feestkring heeft opgenomen, zich met eenige meerdere uitvoerigheid bepaalt bij den Zondag en zijne viering. Wij vertrouwen dat zijn opstel door hen, die de godvruchtige strekking en toon van des heeren van Nouhuys letterarbeid steeds hebben weten te waardeeren, met welgevallen zal gelezen worden, en zij er met een weemoedig genoegen voor de laatste maal de hand in erkennen zullen, die veel goeds om zich heen verspreidde.

De wensch, dat de redaktie ook in het vervolg haar bundel zal blijven verrijken met een of ander onderwerp uit het gewijd gebied der Kerk genomen, behoeft naauwelijks te worden geuit. Of al sommigen mogen beweren dat een Almanak de plaats niet is om zulke onderwerpen in te voegen, de heer Alberdingk is de man niet, om aan diergelijke opvattingen gehoor te geven. Zijn onvermoeid streven is het om den cirkel van het katholiek leven, steeds ruimer te maken, daar hij volkomen begrijpt, dat er wel een veelheid en verscheidenheid des levens is, maar te gelijk één centrum, waaruit de verschillende stralen voortvloeijen en tot terugkeeren. De eenheid van het Katholicismus is geen versteening, maar een leven dat zich naar alle kanten uitbreidt, dat den geheelen mensch de gansche maatschappij, in hare bovenste en onderste lagen bezielt. De kreten die uit het kamp van den vijand opgaan tegen het kerkelijk leven en de verspreiding zijner eigendommelijkheden onder het volk, zeggen maar al te duidelijk, wat men daar ginds het meest in ons vreest. Het geblaf van een hond doet de reiziger soms weten dat hij zich op het regte pad bevindt.

De heer Nuyens leverde; »een paar Noord-Hollandsche volksoverleveringen uit de tijden der reformatie."

»Deze overleveringen — schrijft de auteur — zijn door mij niet ter nedergeschreven om verwijten toe te voegen aan landgenooten, die eene andere belijdenis volgen, en die niet verantwoordelijk kunnen zijn voor de wanbedrijven van wie ook, die voor twee of drie eeuwen gepleegd werden. Doch kan de waarheid der geschiedenis wel in het licht worden gesteld, zonder openbaring van datgene, wat dikwerf op kunstmatige en baatzuchtige wijze is geheim gehouden? Het is ons om waarheid te doen — anders niet."

Wij beamen ten volle deze regelen, wijl ze in ieder geval beter klinken dan die waarvan mevrouw Bosboom-Toussaint zich bediend heeft aan het slot van haar protestantsch martelaars-romannetje in den »Almanak voor het Schoone en Goede". Men zou ten minste in dat boekje en van deze hand niet verwacht hebben te zullen lezen: dat zijn van de dingen die men moet voortzeggen. Te Amsterdam leest men zoo iets wel eens op briefjes tegen boomen of nachtwachtshuisjes geplakt, wanneer er een bok of een water- en vuur standje te koop worden gepresenteerd. Maar hier is dat voortzeggen zoo onschuldig niet, 't geldt eene historie opgezet en verdicht in den Aprilgeest.... Moet die geest, al voortzeggende, onderhouden worden? Wij begrijpen niet hoe de begaafde schrijfster haar pen heeft kunnen opvatten tot het neerzetten van dingen, die populariteit geven bij de *Fakkel* en konsorten. Eene fatsoenlijke vrouw moet reeds bij de bloote gedachte, met eene genoemd te zullen worden onder een losbandigen kermistroep zich diep gekrenkt gevoelen..... De salon en de kroeg kunnen nooit gemeene zaak maken, of de eerste moet er alles bij in boelen.

Geheel iets anders is het de waarheid der historie, zoolang »op kunstmatige en baatzuchtige wijze geheim gehouden" in het licht te stellen, zij het ook door kleine traditioneele details, dan die historie op nieuw onder inachtneming der oude taktiek te romantiseeren met de matte en graauwe kleuren van het Protestantismus, ter voldoening aan een partijhaat, die gaarne, hetgeen de vaderen reeds voor drie eeuwen verzonnen en fel gewroken hebben, nog eens aan het thans levende geslacht betaald zou willen zetten. Indien zulk een regtsbedeeling maar met de waarheid voor zich, eens van toepassing ware, wat vreeselijk strafgerigt zouden wij Katholieken dan niet moeten oefenen; maar het Katholicismus, dat in alles het levend beeld van den verheerlijkten Meester moet uitdrukken, is te groot, te edelmoedig om zelfs zijne vijanden van het oogenblik, niet te vergeven. De waarheid die het te voorschijn roept strekt niet, om landgenooten, die aan hare verduistering en verdrukking onschuldig zijn, er mede in het aangezigt te slaan.

In dien geest heeft de heer Nuyens zijn »paar Noordhollandsche volksoverleveringen" ons medegedeeld.

Het stukje van den heer Funnekotter: »Het klooster en de Kerk van 't Schoot" behelst eene kleine, maar zeer karakteristieke bijdrage tot de regte kennis van de klassieke verdraagzaamheid dezes bodems, welken de heer Groen, op zijn »eigenaardige" wijze in de Kamer heeft durven roemen. De geëerde spreker heeft toen zeker niet bedacht, dat er ook Katholieken zijn die de oude handschriften kunnen lezen en de taal der plakkaten verstaan.

Advertentiën.

(3682.) Heden beviel voorspoedig van een *ZOON*, M. M. KLEIJN, geboren FUNNEKOTTER.

SCHIEDAM, 29 Januarij 1854.

(3677) Het kind over wiens geboorte wij ons den 21 dezer mogten verheugen, werd ons heden door den dood ontrukt.

Dr. B. J. C. ESSINK.
M. H. C. ESSINK-VAN BASTEN.

OLDENZAAL, 24 Januarij 1854. BATENBURG.

Eenige kennisgeving.

(3681) Op heden overleed na een geduldig lijden te mijner huize, mijn waarde Behuwdzuster, Mejufvrouw JOHANNA MARIA NEDERKOORN, in den ouderdom van bijna 69 jaren.

J. VAN STRAATEN.

AMSTERDAM, 27 Januarij 1854.

Eenige Kennisgeving.

(3679) ZWOLLE, den 27 Januarij 1854. Heden overleed alhier de Wel-Eerwaarde Heer JOANNES JASPAR, emeritus Pastoor der R. K. gemeente *Onder de Bogen*, in den ouderdom van ruim 73 jaren, na een langdurig en smartelijk lijden, en na met de H. H. Sacramenten der stervenden voorzien te zijn.

ROTTERDAM EN ANTWERPEN.

Stoomboot AMICITIA.

AANLEGPLAATSEN.

Dordrecht, Groote Hoofd, Agent de Heer A. L. C. Boudier, Kantoor Hôtel Bellevue. Zijpe, aan het Hoofd, Agent de Heer Swarts. Bergen op Zoom, aan het Hoofd, Agent de Heer C. van Nispen.

FEBRUARIJ 1854.

WINTERDIENST.

VAN ROTTERDAM.			uur	m.	VAN ANTWERPEN.			uur	m.
Dond.	2	's morg.	9	30	Dond.	2	's morg.	1	30
Zaturd.	4	"	10	30	Zaturd.	4	"	3	—
Dingsd.	7	"	2	—	Dingsd.	7	"	6	—
Dond.	9	"	4	—	Dond.	9	"	8	30
Zaturd.	11	"	5	30	Zaturd.	11	"	10	—
Dingsd.	14	"	7	30	Dingsd.	14	"	11	30
Dond.	16	"	8	30	Dond.	16	's midd.	12	30
Zaturd.	18	"	9	30	Zaturd.	18	's morg.	2	—
Dingsd.	21	's nachts	12	30	Maand.	20	"	3	30
(tusschen 20 en 21 Febr.)					Woensd.	22	"	6	—
Dond.	23	's morg.	3	—	Vrijdag	24	"	8	—
Zaturd.	25	"	5	—	Maand.	27	"	10	30
Dingsd.	28	"	7	30					

Op de uren van afvaart, in verband met de geregelde aankomst der Spoortreinen, zoo te Rotterdam als Antwerpen zal die aankomst worden afgewacht.

Te Zijpe in dadelijke correspondentie met Zierikzee, zullende bij aankomst der Boot eene Diligence naar die plaats afrijden.

Bij aankomst te Hersendam zal eene Diligence voor Passagiers en Goederen naar Goes vertrekken.

Agenten te Rotterdam, Joh. Ooms, Ez. & Co. Adres: Boompjes, wijk 1. n°. 23, en Wolfshoek, wijk 2. n°. 236. (3678)

(3680) Bij H. T. ZWEERS, Amsterdam, bij de Munt, is te verkrijgen:

1e. **Onderwijs wegens het H. Sacrament des VORMSELS,** door wijlen den Eerw. Heer A. BOOGAERTS, R. K. Pastoor te Amsterdam. Prijs 25 Cents.

2e. **Kort en hoofdzakelijk onderrigt over het H. VORMSEL,** door denzelfden. Prijs 10 Cents.

Beiden met kerkelijke goedkeuring; en mede verkrijgbaar bij de Boekhandelaren VAN LANGENHUYSEN, DE HAAS, LENFRING, BEUKMAN, BEERENDONK.

Verkrijgbaar bij C. L. VAN LANGENHUYSEN:

Verschillende Soorten van

VORMPLATEN,

alsmede:

CATECHISMUS van het H. VORMSEL, waarachter de Gebeden, die onder het toedienen van dit H. Sacrament uitgesproken worden en Gebeden voor en na het ontvangen daarvan gevoegd zijn. Prijs *f* 0.7[illegible]

KATECHISMUS over het H. Sacrament des Vormsels, getrokken uit den Grooten Katechismus van den beroemden Couturier . . . . . *f* 0.1[illegible]

Herinnering aan het H. VORMSEL, Gebeden, Oefeningen en Vermaningen voor en na het ontvangen van dit H. Sacrament. . . . . *f* 0.1[illegible]

Salles d'Asile pour l'Enfance.

COLLECTIONS D'IMAGES, INSTRUCTIVES ET AMUSANTES.

ANIMAUX DOMESTIQUES	10	images.
ANIMAUX SAUVAGES	10	"
HISTOIRE DE JESUS CHRIST	12	"
RÉCITS MORAUX	18	"

Pour chaque collection se trouve un Livre d'Explication. En vente chez C. L. VAN LANGENHUYSEN, Libraire, Amsterdam.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.